

มคอ. 3

รายวิชา

สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

(ทันตสาธารณสุข) รุ่นที่ 18

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา

ภาคการศึกษาที่ 2/ 2555

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์(ทันตสาธารณสุข)

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

0412 113 สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

Health Education and Behavioral Science

2. จำนวนหน่วยกิต 2 (1-2-3)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

ปวส.ส.ศ.(ทันตสาธารณสุข) วิชาชีพสาขาวิชา

4. ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อ.สุจิตรา ศรีประสิทธิ์, อ.อุบลทิพย์ ไชยแสง และ อ.นิวัติ ไชยแสง

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

เปิดสอนภาคปลาย ชั้นปีที่ 1

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน(Pre- requisites)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน(Co- requisites)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

ห้องเรียนหลักสูตร ปวส.ส.ศ.(ทันตสาธารณสุข) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2555

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการทางสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ตลอดจนแนวคิดหลักการประชาสัมพันธ์ การวางแผนงานสุขศึกษาและการประเมินผล

วัตถุประสงค์

หลังเรียนจบวิชานี้แล้วผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความหมาย แนวคิดหลักและบทบาทของสุขศึกษาในงานสาธารณสุขได้
2. อธิบายความหมายของพฤติกรรมสุขภาพ กระบวนการวิเคราะห์และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพและรูปแบบที่ใช้อธิบายพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน
3. อธิบายวิธีการทางสุขศึกษา และสามารถจัดกิจกรรมทางสุขศึกษาในรูปแบบต่างๆได้
4. อธิบายเทคนิคการฝึกอบรมอย่างมีส่วนร่วมได้
5. อธิบายแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การนำเทคนิคและการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการงานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้การเรียนรู้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชา และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านสุขศึกษาและการประชาสัมพันธ์ได้

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ แนวคิดและหลักการสุขศึกษา สุขศึกษาในงานสาธารณสุข การใช้เทคโนโลยีในงานสุขศึกษา การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลการให้สุขศึกษา

ฝึกทดลอง วิเคราะห์พฤติกรรมสุขภาพ วางแผน ดำเนินงาน ประเมินผลการให้สุขศึกษา พัฒนาสื่อการสอนสุขศึกษา

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติงาน/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
54 ชั่วโมง	ตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย	ไม่มี	3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชาประกาศเวลาให้คำปรึกษาที่หน้าห้องทำงาน
- นักศึกษาจองวันเวลาล่วงหน้า หรือมาพบตามเวลา
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล/กลุ่มตามความต้องการ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

(เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

การพัฒนาผลการเรียนในกลุ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวัง

1. คุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการพัฒนา

พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน

วิธีการสอน

บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัยและการตระหนักในบทบาทหน้าที่ของบุคลากรสาธารณสุขที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติพฤติกรรมสุภาพ

วิธีการประเมินผล

- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา
- สังเกตการปฏิบัติพฤติกรรมสุภาพ

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

มีความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุภาพ แนวคิดและหลักการ สุขศึกษา สุขศึกษาในงานสาธารณสุข การใช้เทคโนโลยีในงานสุขศึกษา การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลการให้สุขศึกษา

2.2 วิธีการสอน

- บรรยายร่วมกับอภิปราย การทำงานกลุ่ม การวิเคราะห์กรณีศึกษา การฝึกปฏิบัติ

2.3 วิธีการประเมินผล

- สอบกลางภาคและปลายภาค
- ผลการฝึกปฏิบัติ

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นระบบ คิดเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3.2 วิธีการสอน

- อภิปรายกลุ่ม
- วิเคราะห์กรณีศึกษา
- การจัดทำโครงการ
- การฝึกเขียนแผนการสอนสุขศึกษา

3.3 วิธีการประเมินผล

- รายงาน/โครงการสุศึกษา
- ตรวจแผนการสอนสุศึกษา

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความสามารถในการรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- มีทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- แสดงความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม
- รับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำงานที่มอบหมายให้แล้วเสร็จตรงตามเวลาที่

กำหนด

4.2 วิธีการสอน

- จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- มอบหมายงานให้ค้นคว้าและศึกษาด้วยตนเอง

4.3 วิธีการประเมินผล

- รายงาน/พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม
- รายงานการศึกษาด้วยตนเอง

5. ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีที่ต้องพัฒนา

- ทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การเขียน โดยการทำรายงานและเสนอในชั้น

เรียน

- ทักษะในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลจากสถานการณ์จำลอง
- ทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อทำรายงาน
- มีทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- อภิปราย
- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก Web site การทำรายงาน
- มอบหมายงานให้เตรียมและนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.3 วิธีการประเมินผล

- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและคุณภาพการอภิปราย
- รายงาน
- การนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

หัวข้อ	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	ผู้สอน
Course syllabus และ Test Blueprint 1. แนวคิดหลักของการสุศึกษา 1.1 สภาวะการณ์สุขภาพของประชาชน 1.2 มาตรการแก้ไขปัญหาสุขภาพ 1.3 ความหมายของการสุศึกษา 1.4 แนวคิดหลักของการสุศึกษา 1.5 บทบาทของสุศึกษาในงาน สาธารณสุข	3	อธิบาย Course syllabus และ Test Blueprint - บรรยายแบบมีส่วนร่วม - อภิปรายกลุ่มและ นำเสนอผลการอภิปราย - ศึกษาค้นคว้า	อ.สุจิตรา ศรีประสิทธิ์
2. พฤติกรรมสุขภาพ 2.1 ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพ 2.2 ประเภทของพฤติกรรมสุขภาพ 2.3 รูปแบบพฤติกรรมสุขภาพ 2.4 แนวคิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สุขภาพ 2.5 การวิเคราะห์พฤติกรรมสุขภาพ 2.6 กระบวนการสุศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรม	9	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - อภิปรายกลุ่มและ นำเสนอผลการอภิปราย - ศึกษาค้นคว้า - ฝึกวิเคราะห์พฤติกรรม สุขภาพ	อ.อุบลทิพย์ ไชยแสง
3. วิธีการทางสุศึกษา 3.1 แนวคิดในการถ่ายทอดความรู้ 3.2 กลวิธีทางสุศึกษาในรูปแบบ 3.2.1 สุศึกษารายบุคคล 3.2.2 สุศึกษารายกลุ่ม 3.2.3 สุศึกษาแบบมวลชน 3.3 เกณฑ์การเลือกวิธีการทางสุศึกษา ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้และการจัด กิจกรรมสุศึกษา	9	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - ศึกษาค้นคว้าทำรายงาน กลุ่มและนำเสนอ	อ.สุจิตรา ศรีประสิทธิ์

หัวข้อ	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	ผู้สอน
3.4 วิธีการจัดระเบียบชุมชน 3.5 วิธีการเขียนแผนการสอนสู่ศึกษา		- ฝึกเขียนแผนการสอน สู่ศึกษา	
4. การประชาสัมพันธ์ 4.1 แนวคิดการประชาสัมพันธ์ 4.2 ความหมายของการประชาสัมพันธ์ 4.3 หลักในการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ 4.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ 4.5 ความสัมพันธ์และความแตกต่าง ระหว่างสุศึกษากับการประชาสัมพันธ์ 4.6 บทบาทของการประชาสัมพันธ์กับ การพัฒนางานสาธารณสุขเพื่อบรรลุ สุขภาพดีถ้วนหน้า 4.7 การสร้างภาพพจน์ของหน่วยงาน 4.8 องค์ประกอบพื้นฐานและปรัชญาการ ประชาสัมพันธ์	6	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - กิจกรรมกลุ่ม	อ.สุจิตรา ศรีประสิทธิ์
5. สื่อสุศึกษาและประชาสัมพันธ์ 5.1 ความหมายของสื่อ 5.2 ประเภทของสื่อ 5.3 หลักในการเลือกและวิธีการใช้สื่อ อย่างมีประสิทธิภาพ 5.4 ความรู้พื้นฐานและหลักการผลิตสื่อ 5.5 การผลิตสื่อที่นิยมใช้ในการดำเนินงาน สุศึกษาและประชาสัมพันธ์ 5.6 การประยุกต์สื่อที่มีในท้องถิ่น 5.7 การจัดเก็บและการบำรุงรักษาสื่อ 5.8 เทคนิคการจัดนิทรรศการและฝึก ปฏิบัติ	9	บรรยายแบบมีส่วนร่วม ศึกษาค้นคว้า	อ.นิวัติ ไชยแสง

หัวข้อ	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	ผู้สอน
6. การวางแผนงาน 6.1 การศึกษาข้อมูล 6.2 การคัดกรองปัญหา 6.3 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 6.4 การวิเคราะห์สาเหตุแห่งปัญหา 6.5 การกำหนดเป้าประสงค์และเป้าหมาย 6.6 การกำหนดกลวิธีในการดำเนินงาน สุขศึกษา 6.7 การกำหนดทรัพยากร 6.8 การกำหนดแนวทางการประเมินผล	12	- บรรยายประกอบการ ชักถาม - อภิปราย - กิจกรรมกลุ่ม - ฝึกปฏิบัติ	อ.อุบลทิพย์ ไชยแสง
7. การประเมินผลงานสุขศึกษา 7.1 ความหมายของการประเมินผล 7.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผล 7.3 โอกาสในการประเมินผล 7.4 ประเภทของการประเมินผล 7.5 ขั้นตอนในการประเมินผล	6	- บรรยายร่วมกับอภิปราย	อ.อุบลทิพย์ ไชยแสง

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

การประเมิน	งานที่จะใช้ประเมินผลผู้เรียน	สัปดาห์ที่ กำหนด	สัดส่วนของการ ประเมินผล
1	สอบ - สอบกลางภาค - สอบปลายภาค	9 18	35 20
2	การมีส่วนร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	2,7	5
3	อภิปรายกลุ่มและนำเสนอ	4,5,6	5
4	ฝึกเขียนแผนการสอนสู่ศึกษา	10	5
5	ผลงานการศึกษาค้นคว้า	11	10
6	ผลิตสื่อสู่ศึกษา	12	5
7	ฝึกเขียนแผนงาน/โครงการสู่ศึกษา	13	15

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

เอกสาร / หนังสืออ่านประกอบ

- เกษม จันทร์น้อย.(2537).สื่อประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์จำกัด.
- ชม ภาควิม.(2527).จิตวิทยาการเรียนการสอน.กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช.
- นิรัตน์ อิมามิ.(2536).ประเภทของการประเมินผล.ใน การสุศึกษาและการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา
งานสาธารณสุข เพื่อบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า.กองสุศึกษา.กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- บุญเยี่ยม ตระกูลวงศ์.(2528). จิตวิทยาสังคมกับการสาธารณสุข การใช้แรงสนับสนุนทางสังคม
แก้ปัญหาสาธารณสุข.ใน สังคมวิทยาการแพทย์.หน่วยที่ 9-15 .กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวน
พิมพ์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ.(2523).การสอนสุศึกษาทฤษฎีและการประยุกต์.กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ.(2524).การให้คำปรึกษา บทบาทหนึ่งของกระบวนการสุศึกษา.ใน การ
ประชุมสัมมนาสุศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 เรื่อง “พฤติกรรมมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม” .18-21
มีนาคม 2543.ณ.ห้องประชุมอาคารวิทยุทั่วไป.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช อ.ปากเกร็ด
จ.นนทบุรี.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ.(2540). การระดมพลังทางสังคมเพื่อการพัฒนาสุขภาพ.ใน การประชุมวิชาการ
สุศึกษาครั้งที่ 8 “การปฏิรูปการสุศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย”. 6-9 พฤษภาคม 2540 . ณ.
โรงแรมโลตัส ปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณและพัชรินทร์ เล็กสวัสดิ์.(2540). การส่งเสริมสุขภาพและการดำเนินงานของ
ชุมชนเพื่อสุขภาพ.ใน การประชุมวิชาการสุศึกษาครั้งที่ 8 “การปฏิรูปการสุศึกษาเพื่อ
พัฒนาสังคมไทย”. 6-9 พฤษภาคม 2540 . ณ. โรงแรมโลตัส ปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณและสวีน สุวรรณ.(2536). พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพและสุศึกษา.
กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- ประเวศ วะสี.(2541). บนเส้นทางใหม่: การส่งเสริมสุขภาพ อภิวัฒน์ชีวิตและสังคม.กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- พนัส หันนาคินทร์.(2523). การสอนค่านิยมและจริยธรรม.กรุงเทพฯ:พินนศ.
- ระเด่น หัสดี และสรองกฤษณ์ ดวงคำสวัสดิ์.(2536). การสุศึกษาและการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา
งานสาธารณสุข เพื่อบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า. กองสุศึกษา.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- วาสนา จันทรสว่าง.(2534). การประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุข.กรุงเทพฯ: หจก.ภาพพิมพ์.
- วิรัช อภิรตนกุล.(2529). การประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิวัฒน์ โรจนพิทยากร.(2540). การปฏิรูประบบสุขภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ใน การประชุมวิชาการ
 สุขศึกษาครั้งที่ 8 “การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย”. 6-9 พฤษภาคม 2540 . ณ.
 โรงแรมโลตัส ปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่.
- วีระ นิยมวันและคณะ.(2540). เทคนิคการพัฒนาคนตามแผนพัฒนาฯ 8 .กรุงเทพฯ: ไชเบอร์เพรส
 จำกัด.
- สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ.(2542). รายงานการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพระหว่าง
 ประจําการของกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงาน
 ปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- เสถียร เชยประทับ.(2537). การสื่อสารและการพัฒนา.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต.(2536). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อลิสรา ชูชาติและคณะ.(2538). เทคนิคการศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม.กรุงเทพฯ: บริษัท
 อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด.
- อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์. (2537). การประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: พิษณุการพิมพ์.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา
 - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
 - การสะท้อนคิดของผู้เรียน
 - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
2. กลยุทธ์การประเมินการสอน
 - ผลการสอบ/การเรียนรู้
 - การทวนสอบผลการประเมินการเรียนรู้
3. การปรับปรุงการสอน
 - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อร่วมกันหาแนวทางหรือวางแผนปรับปรุงพัฒนา
 รายวิชา

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา
มีคณะกรรมการในสาขาวิชาตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา(คะแนน/เกรด) กับข้อสอบ รายงาน โครงการ และการให้คะแนนพฤติกรรมของนักศึกษา
5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา
- ปรับปรุงประมวลรายวิชาทุกปีตามผลการสัมมนาการจัดการเรียนการสอน